

צו מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (שינוי התוספת), התשע"ח – 2017

בתוקף סמכותי לפי סעיף 62 לחוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), התשלי"ג-1973¹ (להלן - החוק), לאחר התייעצות עם מועצת הצמחים, ולאחר מתן הודעה מוקדמת לועדת הכלכלה של הכנסת, אני מצווה לאמור:

1. בחוק העיקרי, בתוספת ענף הפירות:
ענף הפירות

- (א) סעיף 4 - בטל;
- (ב) סעיף 6 – בטל;
- (ג) סעיף 8 עד סעיף 12 - בטלים;
- (ד) סעיף 17 עד סעיף 18- בטלים;
- (ה) סעיף 23 עד סעיף 24 - בטלים;
- (ו) סעיף 28 עד סעיף 32 - בטלים;

2. בחוק העיקרי, בתוספת ענף הירקות:

- (א) המילים "אנדיבה עולש עלים"- יימחקו;
- (ב) המילה "בורגו"- תימחק;
- (ג) המילים "בצל אשקלונני" – יימחקו;
- (ד) המילים "בצל וולשי"- יימחקו;
- (ה) המילים "גרגיר הגינה" – יימחקו;
- (ו) המילה "לביסטיקום"- תימחק;
- (ז) המילה "לופה" – תימחק;
- (ח) המילים "לופה מצולעת"- יימחקו;
- (ט) המילה "סייגית" – תימחק;
- (י) המילים "צתרה תרבותית" – יימחקו;
- (יא) המילה "קרמבה"- תימחק;

_____ התשע"ח (_____ 2017)

(_____ חמ)

אורי יהודה אריאל הכהן
שר החקלאות ופיתוח הכפר

דברי הסבר

רקע -

בהחלטת הממשלה מס' 341 מיום 5.8.2015 הוטל על שר החקלאות ופיתוח הכפר ועל שר האוצר להקים וועדה בין-משרדית לבחינת חיזוק מעמד המגדלים בהתארגנויות בענפי הצומח, תוך הנחייה שהמלצותיה תהיינה פה אחד (להלן - **החלטת הממשלה**).

מאחר שהצוות שהוקם לפי החלטת הממשלה לא הצליח להגיע להסכמות, ביום 07.07.16 הודיע שר החקלאות לשר האוצר על כוונת המשרד לבחון שינויים בענף הפירות, וזאת במסגרת מבוקרת של "פיילוט" להסדרה וולונטארית.

לאור רצון נציגי המשרד לנסות ולהגיע להבנה עם נציג משרד האוצר "פה אחד" לפי החלטת הממשלה, קיימה הוועדה ביום 15.09.2016 ישיבה נוספת בעניין. במסגרת ישיבה זו, ועל מנת לצמצם את המחלוקות בין המשרדים, הציעו נציגי המשרד לשנות ולהרחיב את מתווה הפיילוט, כך שיכלול, לבד מחמשת המינים שנכללו במתווה הקודם, גם חמישה מיני פירות נוספים בעלי שונות, הן בהיבט היקפי הגידול (גדולים וקטנים), והן בהיבט שיעורי גביית ההיטלים. דא עקא, גם למתווה המוצע העדכני לא הגיעו חברי הוועדה להסכמה.

לאור האמור, ביום 07.12.16 הודיע שר החקלאות לשר האוצר כי המשרד ימשיך לפעול לקידום מתווה פיילוט שפרטיו יגובשו על-ידי רוב מוחלט של נציגי הוועדה, ובכלל זה המשאל יערך בקרב **מגדלים של** עשרה מיני פירות נבחרים (שסק, שזיף יפני, רימון, צבר, פפיה, משמש, חבוש, אנונה, בנה, ואגס).

מכתבי שר החקלאות לשר האוצר מהתאריכים 07/07/16 וכן מיום 07/12/16, לא נענו ולא הובילו לשינוי בעמדת נציגי האוצר בוועדה, ובפועל הוועדה שותקה, כי לא היה ניתן להגיע להסכמה פה אחד כפי שנדרש בהחלטת הממשלה.

במקביל, כל העת, נציגי ארגוני המגדלים פנו לשר החקלאות ומנכ"ל משרד החקלאות בדרישה חד משמעית לפעול לסגירה מלאה או חלקית של מועצת הצמחים.

ביום 30/7/17 ביקש מנכ"ל המשרד החקלאות מיו"ר מועצת הצמחים להכין תכנית פעולה למתווה לפירוק מועצת הצמחים על ארבעת ענפיה במהלך שנת 2018, מהנימוקים המפורטים במכתבו. בין שאר הנימוקים, עמדתם התקיפה של מספר נציגי חקלאים, וביניהם יו"ר התאחדות חקלאי ישראל, נשיא התאחדות האיכרים, שבאופנים שונים טענו שיש לסגור את מועצת הצמחים כיון שאינה עומדת במטרות החוק. יש לציין כי חלק מהנציגים עמדו על כך שיש להוציא מהמועצה דווקא ענפים מסויימים, ולא לפרק את כל המועצה.

---

¹ ס"ח התש"ל"ג, עמ' 310; התשס"ז, עמ' 422.

בהמשך למכתב המנכ"ל מיום 30/07/17 התקבלו במשרד החקלאות פניות רבות של חקלאים הן בטלפון, הן במדיה החברתית והן בפגישות שונות שתמכו בהצעה לסגירת המועצה. כמו כן, היו גם פניות שהתנגדו לאותה ההצעה. במהלך חודשים אוגוסט וספטמבר 2017 התקיימו פגישות עומק רבות של שר החקלאות עם נציגי המגדלים השונים (פירות, הדרים, זיתים וירקות), נציגי תנועת ההתיישבות ונציגי הענפים השונים בענפי מועצת הצמחים, מגדלי הירקות, מגדלי הפירות ואחרים, שחלקם צידדו בסגירת המועצה, וחלקם התנגדו לסגירתה. חלק גדול מאוד מהמתנגדים לסגירת המועצה, הציעו מתווה לפיו יוצאו מהמועצה רק חלק מענפי הפירות - פירות הקיץ ואחרים, כפי שהוצאו בעבר כל גידולי הפרחים מהמועצה.

ביום 17/9/17 ביקש מנכ"ל משרד החקלאות מהצוות המקצועי של המשרד לבחון הצעה לצמצום מספר הגידולים המופיעים בתוספת לחוק מועצת הצמחים. ביום 26/10/17 הגיש הצוות המקצועי למנכ"ל משרד החקלאות את המלצתו ולפיה, לאחר שבחנו חלופות שונות, מציע הצוות לפעול לצמצום מספר הגידולים החקלאים המופיעים בתוספת לחוק ע"י תיקון התוספת לפי סעיף 62 לחוק מועצת הצמחים. השר קיבל את עיקרי המלצת הצוות המקצועי.

לאחר שבחנו שר החקלאות את כל האמור לעיל, וגם את המלצת הצוות המקצועי כאמור, ושקללם לכדי הצעה אחת, מוצעת בזו הצעה לצמצום הגידולים הכלולים בתוספת, ובכלל זה לפי בדיקה של נתוני הגידולים, הן מבחינת מספר מגדלים, הן מבחינת אחוזי גבייה והן מבחינת היקפי פעילות.

לפי סמכות שניתנה לשר החקלאות בסעיף 62 לחוק מועצת הצמחים הקובע כי, שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת הצמחים שהוקמה לפי סעיף 2(א) לחוק, ולאחר מתן הודעה מוקדמת לועדת הכלכלה שבכנסת, לשנות את התוספת בהודעה שתפורסם ברשומות, וזאת לפי הקריטריונים להלן-

ביטול מיני פירות וירקות בהם אין גידול בפועל-

במסגרת המיפוי המחודש ובחינת המינים שבתוספת אל מול רשימות המגדלים שהתקבלו ממועצת הצמחים, ובהסתייעות במדריכי שה"מ, נמצאו מינים רבים שכבר אינם מגודלים היום. מינים אלו לא יצוינו בתוספת ולמעשה יגרעו ממנה ובכך הלכה למעשה יפשטו את הרשימה.

גידולי פירות בהם פעילים פחות מ-10 מגדלים -

במסגרת המיפוי המחודש ובחינת המינים שבתוספת אל מול רשימות המגדלים שהתקבלו ממועצת הצמחים, נמצאו בתוספת מינים בהם ישנם פחות מ-10 מגדלים (כולל), ומוצע לגרוע אותם. זאת בעיקר מהסיבה שמספר מגדלים נמוך יכול להתארגן בקלות יחסית ללא צורך במנגנון החוקי של המועצה.

1. גריעת מיני פירות בהתאם לאחוז הגבייה - הנמוכים משיעור של 70% בשנת 2016

קרטריון זה מבטא את ההתנגדות הנחרצת בענף של מגדלי הגידולים הללו להיות חברים במועצה, שביטוי אינו רק התנגדות מילולית אלא אף הגיע לכדי סרבנות תשלום ההיטלים למועצה הגוררת אחריה תביעות משפטיות והוצאה לפועל, ואף על פי כן.

מתוך הנתונים הקיימים נבחר הקרטריון של אחוזי הגבייה בשנת 2016 ממספר סיבות:

שנת 2016 ונתונייה היא השנה הסמוכה להחלטה זו, ובכך משקפת נאמנה יותר את הסרבנות האקטיבית לפעילות המועצה כיום. ניתן להבחין כי, בשנת 2016 ישנם נתונים המבטאים התנגדות ממוקדת ומשמעותית לקיומה של המועצה ממספר גדול יותר של מגדלים, לעומת נתונים קודמים. לדוגמה – רק בענף התפוח ישנו הפרש של 12% שהם 144 מגדלים (!!) בין הממוצע הרב שנתי לנתוני 2016 לבדם. הפרש זה מביא את ההתנגדות למועצה בענף התפוח למספר (אבסולוטי) של מעל 400 מגדלים. מספר שמבטא הבעת אי אמון גדולה ביותר.

רשימת המינים העונים לקריטריונים הנ"ל ומוצע לגרוע אותם מהתוספת הינם-

ערמון, בטנה, אנדיביה, בורגו, בצל אשקלוני, בצל וולשי, גרגיר הגינה, סייגית, לופה, לופה מצולעת, צתרה, תרבותית, קרמבה, לביסטיקום, אנונה, אגוז המלך, אגס, אפרסק, חבוש, מקדמיה, משמש, נקטרינה, פיג'ואה, קרמבולה, רימון, שסק, תאנים, תות עץ ותפוח.

באמור אין השפעה על רגולציה כהגדרה בהחלטת ממשלה מס' 2118 מיום 22.10.14. השינוי המוצע משפיע על גביית תשלומי חובה ומתן שירותים, ולכן לא חייב בהליכי RIA לפי החלטת הממשלה כאמור.